IV. evfolyam. Celldömölk, (Kiscell) 1913. október 12. 41.

Kemenesvidék

KÖZERDEKŰ FÜGGETLEN UJSAG.

(„KISCZELL és VIDÉKE“) Megjelenik minden vasárnap. („KISCZELL és VIDÉKE“).

Előfizetési
Egy évre . . . . 8 kor. | Negyedévre . . 2 kor. —
Fél évre : . . . 4 „ | Egyes szám ára — „ 20
Tanitóknak és jegyzőknek egy évre 8 kor., félévre 3 kor.
Szerkesztőségi értekezletek: kedden és pénteken

Felelős szerkesztő:
Huss Gyula

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Celldömölk, Dömölki-utca, Gombás ház — Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal és özv. Zsigmond Istvánné könyvkereskedése

A protekcióról.

Az államhivatalnokoknak nemrég Győrött tartott kongresszusán szóba jött ismét és élénk viitát idézett elő a protekció ügye, melyről mar annyit irtak és annyit beszeltek, különösen ellene, de azért megis megvan, s megmarad tovább is, sőt néha kell is, hogy érvényesüljön.

A kongresszussal kapcsolatban az ügyről érdekes elmefuttatást irt a Pesti Hirlapba a kedvelt Esti levelek szellemes irója Zsolt, melyből érdemesnek találjuk közölni az alábbi részleteket:

Ha valaki a protekció ellen ugy agitál, hogy egyátalán nem szabad senkit sem pártfogolni, ez ellen tiltakozni kell. Mert az igazi tehetség a tehetségtelen emberrel szemben mindig megérdemli a pártfogást. A „szamár létra“ rendszerét nem lehet oly orthodox szellemben keresztül vinni még az államhivatalnoknál sem, hogy a legnagyobb zseni is csak abban a libasorban haladhat előre, a mit a papiros-qualifikáció szerint szabnak meg.

Azt a falanszter rendszert, a mit Madách Az ember tragédiájában kigunyol, hogy Platóval is gépies munkát végeztetnek, nem lehet kötelezővé tenni az ész és tehetség modern korszakában. A lángész nemcsak „átugorja“, hanem átröpüli a tizetesi osztályok vesztegzárait. Ez jogos is. Csak az nem jogos, hogy ha tehetségtelen embert protegálnak a szorgalmas és képzett emberek fölött.

Tehát tegyünk különbséget protekció és protekció között. És azt mondjuk ki, hogy nem szabad és nem illik olyan embert pártfogolni, a ki nem érdemli meg azt az állást, vagy rangot, a mire pályázik s a mi több joggal illetne mást. Természetesen a protekciók tulnyomó [illegible] ilyen s ez ellen foglalt állást az államhivatalnokok kongresszusa.

Különösen a képviselők jutnak abba a helyzetbe, hogy ilyen jogtalan és igazságtalan protekciót gyakorolnak. De mentségükre hozom föl, hogy gyakran kénytelenek erre. Mert a „tisztelt választók“-ban meg van néha az a — bocsánat az őszinteségért — szemtelenség, hogy a szavazatukért a legvakmerőbb protekciót követelik.

A főbb állami tisztviselők tudják leg jobban, hogy egy-egy képviselő (bármilyen párthoz tartozzék is), sokszor mily erőszakosan lép föl a pártfogoltja érdekében. S ha a legkisebb állásra is nyilvános pályázatot hirdetnek, akkor az osztályfőnöknek, államtitkárnak és miniszternek a legborzalmasabb kálváriát kell végig járni, mert száz pályázón kivül háromszáz protektorral kell tárgyalni.

S mikor a folyamodók képesitéséről megcsinálják a hivatalos kimutatást, külön rubrikát csinálnak annak feljegyzésére, hogy melyiknek ki a protektora? (Ebben a rubrikában már több főhercegnek a nevét is láttam.) Az államtitkár, vagy miniszter aztán ugy nézi át a folyamodók névjegyzékét, hogy csak az utolsó rubrikát nézi. Ez hasonlit ahhoz, mint mikor a szegény ember a vendéglőben a rendelésnél az étlapnak csak azt a részét nézi ahol az ételek ára van felirva.

Ha valaki bármely állásra olyant vagy akinek kinevezésével méltatlanság történik mással, ezt nem lehet eléggé elitélni s ez ellen nem egy de száz kongresszust is kell tartani. De a teljes igazság az, hogy a protektor és jogtalan protekcióra hallgató hivatalfőnök mellett tessék azt a tisztviselőt vagy jelöltet is, aki rendesen valamely mellékkörülményt kihasználva elég tolakodó, hogy kicsikarja azt a protekciót.

Azért helyes és szerencsés dolog lesz, ha a tisztviselők ki tudnak eszelni valami biztos metódust az érdemes emberek automatikus előreléptetésére; de a protekcióvadászokat is el kell itélni. S a protekció kiirtásához átt kell nevelni az egész társadalmat oly irányban, hogy senki se merészkedjék olyas valamire törni, a mihez se jussa, se tehetségs. És be kell oltani a hivatalfőnökökbe és munkaadókba azt az éleslátást, hogy észrevegyék az alárendeltjiekbe az igazi tetetséget, szorgalmat és megbizhatóságot és tudjanak disztingválni a hü munkásaik és a behizelgő svihákok között; akkor aztán majd nem is lesz szükség a protekcióra.

Van jogos, sőt kötelező pártfogás is:

Keselyü.

(A jövő háborujából).

Borzalmas világháboru tört ki. — Valószinüleg az utolsó a maga nemében. Az egyesült európai nagyhatalmak küzdöttek az ázsiaiakkal a világuralomert. A harcot minden rendelkezésre álló hadiszerszámmal küzdötték végig a földön, a vizen es a levegőben. Két hét óta kattogtak a mitraillensök, varosok borultak lángba, hadihajók repültek a levegőbe és repülőgépeket zuztak szét a granátok. Olyan elkeseredettséggel folyt a haboru, hogy ugy latszott, mintha csa a világ végével akarna veget érni.

A kaukázusi hadsereg egyik legfontosabb hadi léghajóján Gronieux kapitány volt a parancsnok. A léghajó neve „Keselyü“ volt és nem annyira nagy dimenzióval, mint inkább nagy gyorsaságával tünt ki. A léghajó felderitő szolgalatot vegzett. Nagy körbe kerülve meg a „Keselyü“ a leghajóviziot, hogy az ellenség léghajóflotta mozdulatait kikemlelje.

Gronieux kapitány szivvel, lélekkel teljesitette veszelyes szolgalatát, a mely alkalmat nyujtott neki arra, hogy a bátorságát és tetterejét étvényre juttassa. Elszánt halalvetéssel rohant a veszedelembe, hiszen nem volt mas veszitenivalója, mint az élete. Arván és szegényen az élet nem nyujtott neki semmi örömet, a mióta egyetlen fivére, a kit nagyon szeretett hazaárulás miatt számüzetett és eltünt. Évek óta nem hallott felőle, talán meghalt, talán elzüllött. Gronieux kapitány család es barátok nélkül, csak hazajáért és ballonjáért élt.

Egy este Gronieux a „Gloire“ balontól, a parancsnokhajótól, szikraparancsot kapott, hogy azonnal jelentkezzék. A parancsnok tudatta vele, hogy nagyon fontos küldetéssel bizták meg. Arról volt szó, hogy az ellenséges parancsnokat el kell fogni. A tervek és jelentések vivőjet, a ki — a kémek jelentése szerint — egy kis kormányozható leghajón, mely Középázsiából Konstantinnapolyba, megy el kell fogni, mert az okmanyoknak és parancsnoknak nem szabad rendeltetési helyükre jutni.

Az ön elszántságára és körültekintésére számitottam, kapitány ur — fejezte be a parancsnok. — Képesnek tartja magát a feladat elvégzesére?

— Parancsára!

— Gondolt arra, hogy az életét kockáztatja.

— A hazának ajánlottam fel.

— És legénysége is hajlandó erre?

— Az en emb reim gondolkodás nélkül követnek a halálba is.

— Akkor valóban ön az, a kire szükségem van.

— Köszönöm a bizalmát, parancsnok ur.

A parancsnok még néhány utasitástadott Gronieuxnek. Következő nap délben az ellenséges ballont messzelátón látni kell már. A küldöncöt minden áron fel kell tartóztatni, a mi veszélyes, harc nélkül lehetetlen lesz.

— Számittok önre, kapitány ur!

— Parancsára, parancsnok ur!

Gronieux elhagyta a parancsnok hajófedélzetét, hogy a „Keselyü“ fedélzetén minden intézkedést megtegyen.

„TITANIA“ gőzmosó-, vegytisztitó- és kelmefestő- vállalat
CELLDÖMÖLK, Sági-utca 31.
Tisztitasra elfogad: ing, gallér és kézelőket, függönyök, valamint e szakmába vágó dolgokat, uri- és női felső szövetruhákat, selymet, bársonyt, csipkét, szalma, panama és posztó kalapokat. *Fest mindenfelét minden szinre.* :-:-: Vidéki megbizást gyorsan és pontosan esz közöl. Elegendő cim: „TITANIA“, Celldömölk.
Olcsó árak! Elsőrangu munka!

(Orth) ETTEREIM (Kóser)
Tisztelettel értesitem a t. utazó urakat, hogy minden kivánalmaknak megfelelő éttermemben minden időben jól és olcsón lehet étkezni
Bankettek és lakodalmak rendezését jutányos árban elfogadom.
GRÜNFELD FULŐP Celldömölk, Sági-utca 2/b.

„[illegible]“ általános biztosító r.-t. kerületi ügynökség

a tehetségek pártolása. Ha valaki egy állásra odavaló embert ajánl, azt nem lehet még az illetéktelen protekció sablonja alá vonni és elitélni. Csak egyetlen példával illusztrálom, hogy a tehetséges ember ajánlásáért nem gáncs, hanem néha még hála is illeti a protektort. Mikor én is voltam olyan állásbő, hogy másokkal jót tehettem egy színésziskolai növendéket pártfogolt nálam Rákosi Szidi, hogy szerződtesem a Népszinházhoz. Milyen jó volt hallgattam a „protekcióra". Mert az a pártfogolt növendék — Fedák Sári volt.

A gondolat szabadsága.

Az egyes szakminiszterek az őszi politikai campagne közeledtével nem késnek a nyilvánosság elé hozni azt, hogy micsoda törvénytervezetek vannak munkában, melyek készek mar és ezek közül melyik az, a mely legelsőnek törvényhozási tárgyalás alá kerül. Ezen hiradások között általában nem kis feltünést kelt az igazságügyminiszter programjába felvett sajtóreform, melynek szükségessége a köztudatban gyökerezik és megvalósitását leginkább a hivatásos irók és ujságirók várják.

És méltán. Az 1848 évi XVIII. tc. epochalis kijelentése, hogy „gondolatait sajtó utján mindenki szabadon terjesztheti, — a mely kijelentés egy szóval kifejezve a gondolat szabadságát jelenti — avitikum, muzeumba való régiség és a technika jelenlegi állása mellett szánalmas mosolyt kiváltó curiosum. A modern fejlődés, az élet lüktető ereje keresztül gázolt az ilyen — bármi magasztosnak tetsző — elvi kijelentéseken s a való élet azt nézi, azt értékeli, a mit gyakorlatinak nézni, értékelni valónak tart. Az pedig elvitázhatatlan, hogy a mai sajtó nem eszmék és elvek propagálása már, hanem kiadói üzleti érdek, hasonlóan más vállalathoz. Ekként a kiadói érdek szabályozása tulajdonképpen a sajtóreform.

Messze, nagyon messze menne csak nagy vonásokban is határköként megjelölni azokat az etappeokat, melyek a tényleg létező jelent a mult országutján erre és idevezették. Még terjengősebb lenne, valóban kulturtörténelmi adattár felhalmozásait képezné a fejlődés utján az elváltozás fázisait csak megállapitani is. Sokkal helyesebb ha egy kijelentéssel ütjük el a dolgot s azt mondjuk, hogy a közönség teremtette meg ezt az állapotot, a mely — sajnos lenne — ha helyzetnek, megváltozhatatlan helyzetnek fogadtatnék el. Mert az vitán felül, hogy ez a helyzet tarthatatlan. Tarthatatlan ethikailag, de tarthatatlan emberileg is. A politikai érdektől eltekintve, a kiadói üzleti élelmeiséget szolgáló szenzációk neme, iránya és zabolátlansága ethikailag már is korrumpáló; az ujságirók, irók helyzete, megélhetése, jogviszonya a kiadókkal szemben emberileg is sajnálandó.

Csak egy példát reá. Közönséges, mindennapi példa. A kiadó érdeke az, hogy ez vagy az a közlemény ilyen vagy olyan tendenciával nyomdafestéket lásson. Hogy ez meglegyen, ezt a tendenciát valakinek meg kell érteni, feldolgozni és a feldolgozás keretében mint a saját egyéni meggyőződését visszadni. Hiszen azért fizetett munkatárs. Ha megteszi: lelkiismerete ellen vét igen gyakran, ha ellenszegül: állását veszti a hirlaplró. Nem rettenetes ez ethikailag és emberileg egyaránt?

De ettől eltekintve, nemcsak méltányos, ha nem jogos is, hogy a hivatásos ujságirók statusának jogviszonya a kiadóval szemben speciális törvényben preciziroztassék.

Ámde eppen itt van a bökkenő. És mi magunk is, kik nem tartjuk magunkat analfabétának a sajtóreform évtizedes története ismeretében s nagyon is számon tartjuk Kenedi javaslatától kezdve, a vidéki hirlapirók szövetségének nem régiben megjelent reform terveit: komoly belátassal és mérlegeléssel valljuk és hisszük, hogy igy kiszakitottan a sajtóreformot megalkotni nem lehet. Jogi tételeket, büntetőjogi canteláival ellátott tiltó rend-szabályokat lehet befektetni egy uj törvényben, de gyakorlatilag ezt üdvösen alkalmazni csak akkor lehet, ha e tételek, ezek a rendszabályok, az egész intézmény célját szolgálják. Ebbe az intézménybe pedig a kiadók üzleti érdeke is belevag. Nagyon is az elevenbe. Nélkülök, az ő meghallgatásuk nélkül a kérdést rendezni nem lehet. Nekünk legalább ez a szerény véleményünk. Az üzleti érdek pedig nem hunyászkodik meg az élni akarás kényszerüsége folytán csak ugy egyszerüen, természetéből folyik, hogy a konjunkturákat veszi figyelembe és ezeknek okszerü felhasználásával tesz és cselekszik.

Éppen ezért, valahányszor sajtóreformról olvasunk, hallunk és adózzunk bár a legnagyobb elismeréssel a jó szándek iránt — hiszen a pokol utja is jó szándékkal van kikövezve — nem tagadjuk meg: szeretnők látni azokat a köveket, pilléreket, melyeken ez a reform telépitve van De arról — lehet, hogy nem igy van s ekkor szánjuk-bánjuk tudatlanságunkat — nem olvastunk, nem hallottunk, hogy az ujságkiadók syndikátusának elve összeegyeztetretett volna magával a nagy elvi kijelentéssel a gyakorlati megvalósitás mikéntjére nézve, hogy a gondolat szabadsága valóban az e g y é n e k szabadsága legyen.

H I R E K

A bün.

Kit vétke rabbilincsbe ver,
Örökké rab marad,
Szörnyü megtorlást követel
Egy gyenge pillanat . . .
Eredjetek, betelt a vég,
Utamra hagyjatok,
Eresszetek, lelkem sötét,
A bün vagyok . . .

Hiába már a küzdelem,
Eloszlott a remény.
Örök boru a végzetem,
Mely árnyként jó felem . . .
Életem egen egy napsugár
Mosolya sem ragyog —
Az óra hiv, az óra vár,
A bün vagyok!

Szilágyi Ferenc.

— **Előkelő esküvő.** Fényes esküvőre készül Vasvármegye két régi és előkelő családja; a *Széll* és a *Radó* család. E hó 15-én fogja oltarhoz vezetni Széll Emil dr vármegyei aljegyző Radó Cecilt, Radó Gyula dr. főjegyző leányát. Az előkelő naszról a következő értesitést adták ki a családok:

Szentmártoni Radó Gyula dr., Vasvármegye főjegyzője és neje alsókáldi Káldy Cecile örömmel tudatják leányuknak Cecilennek dukai es szentgyörgyvölgyi Szell Emil dr., Vasvármegye aljegyzőjével, dukai és szentgyörgyvölgyi Széll Ignác v. b. t. t. és neje csengeri Háczky Ilona fiával, folyó évi október hó 15-én Szombathelyen kötendő házasságát.

Szombathely-en, 1913. október.

Dukai és szentgyörgyvölgyi Széll Ignác v. b. t. t. és neje csengeri Háczky Ilona örömmel tudatják Emil fiuknak szentmártoni Radó Cecilevel, szentmártoni Radó Gyula dr. Vasvármegye főjegyzője és neje alsókáldi Káldy Cecile leányával, folyó évi október hó 15-én Szombathelyen kötendő házasságát.

Táplánfa, 1913. október hó.

Másnap reggel a „Keselyü" két légi páncélos kiséretében a Kaspi-tó fölött lebegett, a honnan Gronieux kapitány a légi flották mozdulatait igen jól meg tudta figyelni. Néhány órai kémlelődés után Gronieux végre egy csomó más léghajó közepette felfedezte a keresett balont. Villámgyorsan legerősebb látcsövét vette elő a kapitány és a léghajó gondolájában a neki jelzett uniformist kereste a melyet a küldöncc az ellenség megtévesztésére vett fel. Valóban meg is találta. A flotta zugó zaj között közeledett. Gronieux nemsokára már a küldöncc alakját is megtudta különböztetni. Egyszerre összerezzent. Ezt az erős, izmos alakot, ezeket az erős arcvonásokat, ezt a hosszu, szőke bajuszt nagyon jól ismerte! Az ellenséges küldöncc nem volt mas, mint az ő rég eltünt, halottnak hitt fivére.

Még mielőtt a kapitány magához tudott volna térni, fájdalmas meglepetéséből, két lövés hangzott fel kisérő balonjairól arra való felszólitásként, hogy az ellenséges léghajók huzzak fel lobogóikat, vagy álljanak meg. Heves fegyverropogás volt a válasz Erre a Gronieux féle expedició is heves ágyutüzelést inditott, a mely az ellenséges flottát szétugrasztotta. A „Keselyü" pedig a küldöncc léghajóját vette üldözőbe és néhány pillanat alatt be is hozta. Mikor a két léghajó oly közel volt egymáshoz, hogy a szócsövön egymást megértették. Gronieux átszólt fivéréhez. „Add meg magad!"

A másik is megismerte Gronieuxt és védekezni akart. A kétoldali gölyózápor közepette folytatta a két fivér beszélgetését:

— Valóban te vagy az? — hallotta a kapitány. — Miért kell épen neked lenni?

— Igen, én vagyok megbizva, hogy az ellenséget feltartóztassam és éppen téged találtak az ellenség szolgálatában.

— Az ember ott kasználja fel az erejét, a hol alkalma nyilik rá. Európa számüzött, hát Ázsia szolgálatába álltam!

— Add át a papirokat! Parancsom van, hogy szerezem meg őket.

— Rendeltetési helyeikre kell őket jutatnom.

— Vonakodol?

— Igen.

Gronieux odafordult a legénységhez és parancsot adott, hogy szálljanak át a másik hajóba és fogják el a küldöncöt.

Péter, a másik fivér, azonban az elsőt, a ki közeledett hozzá, habozás nélkül lelőtte. Revolverrel a kezében kiáltott át a bátyjához.

— Ha igy jársz el velem, akkor nem foglak kimélni!

Az emberekre pedig rákiáltott.

— Vissza a fedélzetre, különben senki sem jut vissza élve!

Elszánt harc kezdődött. A kapitány szive egy pillanatra összeszrult, aztán összeszedte magát. Kötelességét kell teljesiteni az utolsó lehetőig. — Görcsösen markolta meg a keze a revolvert és — a mikor Péter ép egy uj áldozatot teritett a földre — felemelte fegyverét és remegés nélkül lőtt. Egy tompa csattanás. Péter összerogyott.

A „Keselyü", parancsnoka azonnal átszállt az ellenséges léghajó fedélzetére, a halotthoz rohant feltépte ruháit és kivéve értékes papirokat átadta azokot a legidősebb matróznak:

— Adjátok át a parancsnoknak és térjetek vissza a keselyüre. Engem hagyjatok itt!

Gépiesen engedelmeskedtek és a „Keselyü" megindult.

A „Keselyü" gondolájából rémülten látta a hadnagy és a kik körülállották, hogy a kapitány az ellenséges léggömb fedélzetéről felmászott a gömbhöz vezető létrára. Fenn kardjával átdöfte a léggömb burkolatát. — Tátongó nyilás, — a gáz kiömlik — a balon meghajlik — azután megfordul — és őrült sebességgel zuhan a tengerbe . . .

A papirokat a parancsnok megkapta, de a tragédia okát soha sem tudta meg senki!

Sok iró, ha nekilendül, megörvend, hogy énjére talált, pedig gyakran csak jó forrásokra.

*

Az életbölcsesség az a pápaszem, melyen át megláthatjuk helyrehozhatatlan botlásainkat.

*

Nagyot szaporodna a boldog házasok száma, ha a hitvestársak egymással szemben olyan kedvesek lennének, mint egy mással szemben.

*

A sógorék a civilizáció fokmérőjeként akarják szerepeltetni, hogy mégannyi papirt fogyasztanak mint mi, de elhallgatják, hogy kopár talajuhban nem prosperál a lapu.

*

Megbizhatóbb az a világismeret, melyet balsorsban szereztünk, mint a melyet jóban.

— **Királyi kitüntetés.** A király Varga Gábor dr. szentgotthárdi ügyvédnek, a rumi kerület országos képviselőjének, a közélet terén szerzett érdemei elismeréseül a királyi udvari tanácsosi cimet dijmentesen adományozta.

— **Hosszu nap.** Izraelita polgártársainknak tegnap volt egyik legnagyobb ünnepük, a hosszu nap, az engesztelődés ünnepe. E napon a hithű zsidók nem vesznek magukhoz táplálékot, egész nap böjtölnek, a templomban imádkozással töltik el a 24 órai böjtöt.

— **A közigazgatás állapota.** Vasvármegye közigazgatási bizottsága szerdán délelőtt tartotta meg rendes havi ülését. Herbst Géza alispán elnökölt. Az ülésen a rendes havi jelentéseket s azokkal kapcsolatos ügydarabokat intézte el a bizottság. A közegészségügyi állapot a mult hóban kedvező volt, a mennyiben a megbetegedések száma az előző hónaphoz viszonyitva csökkent s a heveny fertozó es ragályos megbetegedések is kisebb számban fordultak elő s nagyobb kiterjedésü járványokat nem képeztek. Fertőző és ragályos megbetegedések összes száma 49 volt, vagy is 73-al kevesebb, mint az előző hónapokban. Ezek közül meghalt 5 egyén. Az állami egyenes adók és hadmentességi dijakból szeptember hóban az összes tartozás 4 millió 450 475.25 K, volt, a melyből befolyt kétmillió 885.517.67 kor., igy hátralékul 1.564.957.59 kor maradt. Ez a mult év hasonlo időszakában 49,986.44 kedvezőtlenebb. A hátralék ezuttal emelkedett. A hadmentességi dijakból összes tartozás volt 39 317.31 korona, ebből befolyt szeptemberben 21,494.31 korona korona, a hatralék tehat tizenhétmillió 822,96 korona. mely a mult év hasonló időszakánál 7,895 korona 74 fillérrel kedvezőbb. Törlésbe hozatott adóban és hadmentességi dijakban 90,179.87 orsz. beteg. pótadóba 2 973.24 korona

— **Házavató ünnepély.** A körmendi katolikus legényegyesület mult vasárnap folyó hó 5 én házavató ünnepélyt tartott. A ház megáldását gróf *Mikes* János megyéspüspök végezte. Este fél 8 órakor mükedvelő szinelőadás, utána zártkörü táncmulatság volt.

— **Tolvaj cigányok.** Gombkötő János és Horváth János dozmati lakósok a házon kivül munkával voltak elfoglalva. Ezt a kedvező alkalmat használta ki néhány cigány: Horváth Agnes rábabogyoszlói, Kolompár Borbála és Róza vépi, Vajda Aranka és Lakatos József pecöli kóbor cigányok és betörtek a két gazdátlanul álló házba. Gombkötőéktől egy zsák fosztatlan ludtollat, néhány darab fehérnemüt, Horváthéktól pedig 70 drb. tyuktojást vittek el. A csendőrség azonban csakhamar nyakon csipte a betörőket s átadta őket a járásbiróságnak.

— **A vonat elé ugrott.** A kőszeg—soproni vonalon a vonat elé vetette magát egy csendőr. A vonat halálra gázolta. Kilétét eddig nemsikerült megállapitani.

— **Szüret.** A sághegyi szuretet befejezték, elég silány eredménnyel. Egyeseknek jó szürete volt, általanosan azonban silány az eredmény. A must minőségileg sokkal jobb, mint tavaly.

— **A kertai állomás.** A kertai uj vasut állomas, melyről már volt szó lapunkban, még mindig nem készült el, a mely elégge jelemzi a máv. kezelését. Folyó évi május hó óta épitik a kertai állomást s még mindig dolgoznak rajta. Az állomási épület és a raktár helyiség oly nagy terjedelmü, hogy 30 nap lefolyása alatt négy kőmives fütyölés mellett, napi 8 órai munkaidővel felépitheti és az állomás készül immár hat hónapja. Hja, 70 ezer koronán felül kerül, valahogy csak ki kell mutatni, hogy mily hosszu időn át készült. Ez az épitkezés nem más, mint igazi pénzpocsékolás. Egyébirant ugy halljuk, hogy ezt a borsos áron készülő állomást november hó elsején átadják a forgalomnak. Annak idején majd kimeritően foglalkozunk még a kertai állomással.

— **A szombathelyi** mult vasárnapi repülőnap fiaskóval végződött. A versenyen nem jelentek meg az összes aviatikusok s a kik megjelentek, azok is készületlenül álltak ki a versenytérre. Gépeiket nem készitették el s órák teltek el, a mig feltudtak repülni. A közönség csalódva távozott a repülőversenyről. A repülőverseny lefolyása a következő volt:

Először Wittmann Viktor repült fel és megnyerte a gyorsasági dijat. 1500 koronát.

Ugyanez a pilóta másdizben utast vitt magával, de lezuhantak s a gép összetört. A repülőknek semmi bajuk sem lett

Lányi hadnagy is felrepült kétszer „Az Est“ nevü biplánján, de alacsonyan mozgott. Hatszáz koronát kapott azért, mert eljött.

A nap hőse Dobos István, a ki négyszer is felszállt és magasan keringve gyönyörü repülést végzett. A közönség erősen éltette a kit kétezer koronával jutalmazták meg.

— **Egy gépgyár válsága.** Szombathelyen az egykori országszerte ismert Mayer féte gépgyár, a mely néhány évvel ezelőtt „Magyar Motor és gépgyár részvénytársaság“ cimmel alakult át, valságos helyzetbe került. A gépgyár a mostoha gazdasági viszonyok miatt fizetési zavarokkal küzd. A gépgyár tartozása meghaladja a 3 millió koronát. A hitelezők értekezletre jönnek öszsze, hogy a gépgyar valóságos helyzetét megbeszeljék. Megyénk regi gépgyarának válságában azt hisszük része van a szakavatatlan vezetésnek is a kereskedelmi teret illetőleg. A részvénytársaságok élén rendszerint olyan emberek fungál nak, a kiknek halavány fogalmuk sincsen egy nagy vállalat vezetéséhez. Zsebre vagják a nagy fizetést, de semmihez nem értenek.

— **Vasutak megnyitása.** A zalalövő—zalaegerszegi vasut mütanrendőri bejárása okt 7-én volt, a vonalat átadták a forgalomnak. Az uj vasuton négy vonatpár közlekedik és pedig Zalalövőről indul reggel 5 óra 50 perckor, délelőtt 10 óra 15 perckor delután 3 óra 14 perckor és 7 óra 22 perckor Zalaegerszegről indul reggel 3 óra 55 perckor. délelőtt 8 óra 45 perckor, dél után 12 óra 40 perckor. — A vonat hossza 25 kilóméter és a vonat menetideje átlag egy óra Mindegyik vonatnak csatlakozása van a körmend—muraszombati vonatokkal. — A zalabér—sárvár—bükk—kőszegi helyiérdekü vasut sárvár—bükki vonalrészének személyforgalma folyó évi szeptember 28 án teherforgalma pedig szeptember hó 29-én adatott át a közforgalomnak.

— **Az idén nem szállitják le a kamatlábat** A magyar kincstári utalványok ügyében tanácskozásra jöttek össze a bécsi, budapesti és berlini bankok képviselői, a kik ez alkalommal eszmecserét folytattak a pénzviszonyok várható alakulásáról is A vezető pénzemberek pedig közölték egymással nézeteiket és megfigyeléseiket és ezeknek eredménye az, hogy ha bizonyos enyhülés remélhető is meg ennek az esztendőnek folyaman, arra aligha lehet számitani, hogy a nemetbirodalmi Bank es az Osztrák-Magyar Bank még ebben az évben leszállitsa a hivatalos kamatlábat. A tünetek általaba arra vallanak, hogy elérkeztünk a pénzdragasag es a penzszükseg végső határához és most már okvetlenül elkövetkezik a fordulat a kedvezőbb viszonyok felé. Azonban a Becsben összegyült vezető intézetek képviselőinek nézete szerint a javulás a jövő év eleje előtt aligha fog olyan formában mutatkozni, hogy nagyobb pénzbőséggel, alacsonyabb kamatlábbal szamolhassunk.

— **A bankjegyek előállításának költsége** Pár nap előtt kerültek forgalomba az uj huszkoronás bankjegyek A külsejük müvészi szempontból gyengének mondható, de a jegybank vezetősége meg van velük elégedve és azt reméli, hogy hamisitásuk sokkal nehezebben fog menni, mint a régi huszkoronásoké. Tudvalevő, hogy az uj bankjegykibocsátásoknak mindig az az oka, hogy a régebben forgalomban levő bankjegyeket már nagyon erősen hamisitják. Az uj bankjegyek kibocsátása sok pézbe kerül a jegybanknak. Ezeket a mostani huszkoronás bankjegyeket meg januárba kezdték nyomtatni és az a körülmény, hogy csak most lettek készen vele, szintén a mellett szól, hogy az uj bankjegy-kibocsátás a velejáró elővigyázatos és intenziv munkát igénylő kontrollal kapcsolatban, sok pénzbe kerül Az átlagos előállitási költsége egy ezerkoronas bankjegynek 9 42 a százkoronásé 9·02, a huszkoronásé 6 8, a tizkoronásé 4·7 fillér. Ezek az összegek persze csekélynek látszanak a bankjegyek értékéhez képest. De ha tekintetbe veszük a forgalomban levő bankjegyek óriási mennyiségét es azt a körülményt, hogy a tizkoronás bankjegyek aranylag husz hónapon át vannak forgalomban, — mire elrongyolódnak és bevonásuk után ujjal kell potolni őket — könynyen meg lehet alapitani, hogy a jegybank kiadási tetel ben is nagy összeggel szerepelnek minden esztendőben a bankjegyek teknikai előállitasának költségei.

— **Az iskolak a gyermekszanatóriumért.** A beteg gyermekről valo gondoskodas fontos ügyét szolgalja a Zichy Janos gróf kormányzata alatt Zsófia Gyermekszanatórium Egyesület, a mely az áldásosan müködő Balatonalmádi Zsófia Gyermekszanatóriumot ez évben egy ujabb pavilonal is kibővitette és benne a szenvédő szegény iskolaköteles gyermekek ápolását teljesen ingyen nagy áldozatkészséggel végezni. — De az első magyar gyermekszanatórium csak elenyésző kis töredékét képes az ápolásra szorulóknak befogadni, miért is állam és társadalom együttes áldozatkészségével szervezi most a Gyermekszanatórium Egyesület a Rózsadomb egy szép fekvésü nagy telkén Bókay Jánosnak a gyermekgyógyászat hirneves tanarjának programja szerint Zsófia központi gyüjtőgyermekkórhazat.

Ezen magasztos feladat erdekében fordul most a gyermekszanatorium kormányzósága segitségért a nemzet mindig hü és önzetlen munkásaihoz: a nemzet oktatóihoz.

Jankovich Béla vallas és közöktatásügyi miniszter ugyanis, a ki tarcaja terhére a tervet szintén messzemenőleg támogatja, most minthogy a gyermekek egészségügyenek felkarolása olyan feladat, a melynek megoldásara az államnak és a társadalomnak karöltve kell fáradoznia és minthogy a szegénysorsu beteg gyermekek felsegitésének ügye a tanulóifjuság lelkületéhez is legközelebb all, engedelyt adott arra, hogy a tanulóifjuság a gyermekszanatórium érdekében gyüjtést eszközölhessen.

Ezuton is azzal a kérelemmel fordul a Gyermekszanatórium kormányzósága a közönséghez és főleg a tanulóifjusághoz, hogy néhány fillerrel a központi Zsófia gyermekkórhaz létesitéséhez is hozzájaruljanak. — A gyüjtött összeg feltüntetésére szolgaló iveket a tanintézetek tanarai és tanitóitól lehet átvenni és ugyancsak az iskoláknak kell a begyüjtött összeget is beszolgáltatni. Minden fillér, melylyel a gyermekszanatóriumot szolgálja, örömet és áldást fog fakasztani, mert nincs a világon irgalmasság szebb és meghatóbb, mint a mely szegény beteg gyermekek ágya fölé hajlik!

Felhérjük tehát a tanulóifjuságot, hogy a legmelegebb érdeklődéssel támogassák a Gyermekszanatórium vezetőinek törekvését, hogy a gyermekszanatórium gyüjtése minél eredményesebb legyen! hogy a magyar gyermekvédelem legujabb vára, a Zsófia Köponti Gyermekkórház is megépülhessen.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Orvosok, tanárok, hivatalnokok véleménye a SIROLIN „Roche“-ról

tüdőbajoknál.

Dr. E. P. alorvos, Pr.-ben.

A Sirolin »Roche«-t két nehéz tüdőhurkos esetében rendeltem és a legjobb szernek ismerem el köhögés, étvágytalanság és a légzőszervek elnyálkásodása ellen.

F. H. tanitó, Fr. a. D.

A Sirolin »Roche« hatásával meg vagyunk elégedve és mindenkinek ajánlani fogjuk, akinek légzőszervi baja van

K. L. tanár, St.-ben.

O. E. elöljáró, T. a. M.

A Sirolin »Roche« csodákat művel és négy év óta nem nélkülözhetem házi gyógytáramban

A Sirolin »Roche« pompas izü, étvágygerjesztő, enyhiti a köhögést, hurutot és hörghurutot, erősiti a tudőt és influenza esetén jótékony hatása van az egész szervezetre. A Sirolin »Roche« minden gyógytárban kapható.

a tehetségek pártolása. Ha valaki egy állásra odavaló embert ajánl, azt nem lehet még az illetéktelen protekció sablonja alá vonni és elitélni. Csak egyetlen példával illusztrálom, hogy a tehetséges ember ajánlásáért nem gáncs, hanem néha még hála is illeti a protektort. Mikor én is voltam olyan állásbő, hogy másokkal jót tehettem egy szinésziskolai növendéket pártfogolt nálam Rákosi Szidi, hogy szerződtesem a Népszinházhoz. Milyen jó volt hallgattam a „protekcióra". Mert az a pártfogolt növendék — Fedák Sári volt.

A gondolat szabadsága.

Az egyes szakminiszterek az őszi politikai campagne közeledtével nem késnek a nyilvánosság elé hozni azt, hogy micsoda törvénytervezetek vannak munkában, melyek készek mar és ezek közül melyik az, a mely legelsőnek törvényhozási tárgyalás alá kerül. Ezen hiradások között általában nem kis feltünést kelt az igazságügyminiszter programjába felvett sajtóreform, melynek szükségessége a köztudatban gyökerezik és megvalósitását leginkább a hivatásos irók és ujságirók várják.

És méltán. Az 1848 évi XVIII. tc. epochalis kijelentése, hogy „gondolatait sajtó utján mindenki szabadon terjesztheti, — a mely kijelentés egy szóval kifejezve a gondolat szabadságát jelenti — avitikum, muzeumba való régiség és a technika jelenlegi állása mellett szánalmas mosolyt kiváltó curiosum. A modern fejlődés, az élet lüktető ereje keresztül gázolt az ilyen — bármi magasztosnak tetsző — elvi kijelentéseken s a való élet azt nézi, azt értékeli, a mit gyakorlatinak nézni, értékelni valónak tart. Az pedig elvitázhatatlan, hogy a mai sajtó nem eszmék és elvek propagálása már, hanem kiadói üzleti érdek, hasonlóan más vállalathoz. Ekként a kiadói érdek szabályozása tulajdonképpen a sajtóreform.

Messze, nagyon messze menne csak nagy vonásokban is határkőként megjelölni azokat az etappeokat, melyek a tényleg létező jelent a mult országutján erre és idevezették. Még terjengősebb lenne, valóban kulturtörténelmi adattár felhalmozásait képezné a fejlődés utján az elváltozás fázisait csak megállapitani is. Sokkal helyesebb ha egy kijelentéssel ütjük el a dolgot s azt mondjuk, hogy a közönség teremtette meg ezt az állapotot, a mely — sajnos lenne — ha helyzetnek, megváltozhatatlan helyzetnek fogadtatnék el. Mert az vitán felül, hogy ez a helyzet tarthatatlan. Tarthatatlan ethikailag, de tarthatatlan emberileg is. A politikai érdektől eltekintve, a kiadói üzleti élelmeiséget szolgáló szenzációk neme, iránya és zabolátlansága ethikailag már is korrumpáló; az ujságirók, irók helyzete, megélhetése, jogviszonya a kiadókkal szemben emberileg is sajnálandó.

Csak egy példát reá. Közönséges, mindennapi példa. A kiadó érdeke az, hogy ez vagy az a közlemény ilyen vagy olyan tendenciával nyomdafestéket lásson. Hogy ez meglegyen, ezt a tendenciát valakinek meg kell érteni, feldolgozni és a feldolgozás keretében mint a saját egyéni meggyőződését visszadni. Hiszen azért fizetett munkatárs. Ha megteszi: lelkiismerete ellen vét igen gyakran, ha ellenszegül: állását veszti a hirlaplró. Nem rettenetes ez ethikailag és emberileg egyaránt?

De ettől eltekintve, nemcsak méltányos, ha nem jogos is, hogy a hivatásos ujságirók statusának jogviszonya a kiadóval szemben speciális törvényben preciziroztassék.

— Ámde éppen itt van a bökkenő. És mi magunk is, kik nem tartjuk magunkat analfabétának a sajtóreform évtizedes története ismeretében s nagyon is számon tartjuk Kenedi javaslatától kezdve, a vidéki hirlapirók szövetségének nem régiben megjelent reform terveit: komoly belátassal és mérlegeléssel valljuk és hisszük, hogy igy kiszakitottan a sajtóreformot megalkotni nem lehet. Jogi tételeket, büntetőjogi canteláival ellátott tiltó rendszabályokat lehet befektetni egy uj törvényben, de gyakorlatilag ezt üdvösen alkalmazni csak akkor lehet, ha e tételek, ezek a rendszabályok, az egész intézmény célját szolgálják. Ebbe az intézménybe pedig a kiadók üzleti érdeke is belevag. Nagyon is az elevenbe. Nélkülök, az ő meghallgatásuk nélkül a kérdést rendezni nem lehet. Nekünk legalább ez a szerény véleményünk. Az üzleti érdek pedig nem hunyászkodik meg az élni akarás kényszerüsége folytán csak ugy egyszerüen, természetéből folyik, hogy a konjunkturákat veszi figyelembe és ezeknek okszerü felhasználásával tesz és cselekszik.

Éppen ezért, valahányszor sajtóreformról olvasunk, hallunk és adózzunk bár a legnagyobb elismeréssel a jó szándek iránt — hiszen a pokol utja is jó szándekkal van kikövezve — nem tagadjuk meg: szeretnők látni azokat a köveket, pilléreket, melyeken ez a reform telépitve van De arról — hellet, hogy nem igy van s ekkor szánjuk-bánjuk tudatlanságunkat — nem olvastunk, nem hallottunk, hogy az ujságkiadók syndikátusának elve összefegyezettetett volna magával a nagy elvi kijelentéssel a gyakorlati megvalósitás miféntjére nézve, hogy a gondolat szabadsága valóban az egyének szabadsága legyen.

HIREK

A bün.

Kit vétke rabbilincsbe ver,
Örökké rab marad,
Szörnyü megtorlást követel
Egy gyenge pillanat . . .
Eredjetek, betelt a vég,
Utamra hagyjatok,
Eresszetek, lelkem sötét,
A bün vagyok . . .

Hiába már a küzdelem,
Eloszlott a remény.
Örök boru a végzetem,
Mely arnyként jő felem . . .
Éltem egen egy napsugár
Mosolya sem ragyog —
Az óra hiv, az óra vár,
A bün vagyok!

Szalágyi Ferenc.

— **Előkelő esküvő.** Fényes esküvőre készül Vasvármegye két régi és előkelő családja; a *Széll* és a *Radó* család. E hó 15-én fogja oltárhoz vezetni Széll Emil dr vármegyei aljegyző Radó Cecilt, Radó Gyula dr. főjegyző leányát. Az előkelő naszról a következő értesitést adták ki a családok:

Szentmártoni Radó Gyula dr., Vasvármegye főjegyzője és neje alsókáldi Káldy Cecile örömmel tudatják leányuknak Cecilennek dukai és szentgyörgyvölgyi Széll Emil dr., Vasvármegye aljegyzőjével, dukai és szentgyörgyvölgyi Széll Ignác v. b. t. t. és neje csengeri Háczky Ilona fiával, folyó évi október hó 15-én Szombathelyen kötendő házasságát.

Szombathely, 1913. október.

Dukai és szentgyörgyvölgyi Széll Ignác v. b. t. t. és neje csengeri Háczky Ilona örömmel tudatják Emil fiuknak szentmártoni Radó Cecilevel, szentmártoni Radó Gyula dr. Vasvármegye főjegyzője és neje alsókáldi Káldy Cecile leányával, folyó évi október hó 15-én Szombathelyen kötendő házasságát.

Táplánfa, 1913. október hó.

Másnap reggel a „Keselyü" két légi páncélos kiséretében a Kaspi-tó fölött lebegett, a honnan Gronieux kapitány a légi flották mozdulatait igen jól meg tudta figyelni. Néhány órai kémlelődés után Gronieux végre egy csomó más léghajó közepette felfedezte a keresett balont. Villámgyorsan legerősebb látcsövét vette elő a kapitány és a léghajó gondolájában a neki jelzett uniformist kereste a melyet a küldönc az ellenség megtévesztésére vett fel. Valóban meg is találta. A flotta zugó zaj között közeledett. Gronieux nemsokára már a küldönc alakját is megtudta különböztetni. Egyszerre összerezzent. Ezt az erős, izmos alakot, ezeket az erős arcvonásokat, ezt a hosszu, szőke bajuszt nagyon jól ismerte! Az ellenséges küldönc nem volt mas, mint az ő rég eltünt, halottnak hitt fivére.

Még mielőtt a kapitány magához tudott volna térni fájdalmas meglepetéséből, két lövés hangzott fel kisérő balonjairól arra való felszólitáskent, hogy az ellenséges léghajók huzzak fel lobogóikat, vagy álljanak meg. Heves fegyverropogás volt a válasz Erre a Gronieux-féle expedició is heves ágyutüzelést inditott, a mely az ellenséges flottát széttugrasztotta. A „Keselyü" pedig a küldönc léghajóját vette üldözőbe és néhány pillanat alatt be is hozta. Mikor a két léghajó oly közel volt egymáshoz, hogy a szócsövön egymást megértették, Gronieux átszólt fivéréhez. „Add meg magad!"

A másik is megismerte Gronieuxt és védekezni akart. A kétoldali golyózápor közepette folytatta a két fivér beszélgetését:

— Valóban te vagy az? — hallotta a kapitány. — Miért kell épen neked lenni?

— Igen, én vagyok megbizva, hogy az ellenséget feltartóztassam és éppen téged találtak az ellenség szolgálatában.

— Az ember ott kasználja fel az erejét, a hol alkalma nyilik rá. Európa számüzött, hát Ázsia szolgálatába álltam!

— Add át a papirokat! Parancsom van, hogy szerezem meg őket.

— Rendeltetesi helyeikre kell őket jutatnom.

— Vonakodol?

— Igen.

Gronieux odafordult a legénységhez és parancsot adott, hogy szálljanak át a másik hajóba és fogják el a küldöncöt.

Péter, a másik fivér, azonban az elsőt, a ki közeledett hozzá, habozás nélkül lelőtte. Revolverrel a kezében kiáltott át a bátyjához.

— Ha igy jársz el velem, akkor nem foglak kiméllni!

Az emberekre pedig rákiáltott.

— Vissza a fedélzetre, különben senki sem jut vissza élve!

Elszánt harc kezdődött. A kapitány szive egy pillanatra összeszrult, aztán összeszedte magát. Kötelességét kell teljesiteni az utolsó lehe letig. — Görcsösen markolta meg a keze a revolvert és — a mikor Péter ép egy uj áldozatot teritett a földre — felemelte fegyverét és remegés nélkül lőtt. Egy tompa csattanás. Péter összerogyott.

A „Keselyü", parancsnoka azonnal átszállt az ellenséges léghajó fedélzetére, a halotthoz rohant feltépte ruháit és kivéve értékes papirokat átadta azokot a legidősebb matróznak:

— Adjátok át a parancsnoknak és térjetek vissza a keselyüre. Engem hagyjatok itt!

Gépiesen engedelmeskedtek és a „Keselyü" megindult.

A „Keselyü" gondolájából rémülten látta a hadnagy és a kik körülállották, hogy a kapitány az ellenséges léggömb fedélzetéről felmászott a gömbhöz vezető létrára. Fenn kardjával átdöfte a léggömb burkolatát. — Tátongó nyilás, — a gáz kiömlik — a balon meghajlik — azután megfordul — és őrült sebességgel zuhan a tengerbe . . .

A papirokat a parancsnok megkapta, de a tragédia okát soha sem tudta meg senki!

Sok iró, ha nekilendül, megörvend, hogy énjére talált, pedig gyakran csak jó forrásokra.

*

Az életbölcsesség az a pápaszem, melyen át megláthatjuk helyrehozhatatlan botlásainkat.

*

Nagyot szaporodna a boldog házasok száma, ha a hitvestársak egymással szemben olyan kedvesek lennének, mint egy mással szemben.

*

A sógorék a civilizáció fokmérőjeként akarják szerepeltetni, hogy mégannyi papirt fogyasztanak mint mi, de elhallgatják, hogy kopár talajuhban nem prosperál a lapu.

*

Megbizhatóbb az a világismeret, melyet balsorsban szereztünk, mint a melyet jóban.

— **Királyi kitüntetés.** A király Varga Gábor dr. szentgotthárdi ügyvédnek, a rumi kerület országos képviselőjének, a közélet terén szerzett érdemei elismeréseül a királyi udvari tanácsosi cimet dijmentesen adományozta.

— **Hosszu nap.** Izraelita polgártársainknak tegnap volt egyik legnagyobb ünnepük, a hosszu nap, az engesztelődés ünnepe. E napon a hithü zsidók nem vesznek magukhoz táplálékot, egész nap böjtölnek, a templomban imádkozással töltik el a 24 órai böjtöt.

— **A közigazgatás állapota.** Vasvármegye közigazgatási bizottsága szerdán délelőtt tartotta meg rendes havi ülését. Herbst Géza alispán elnökölt. Az ülésen a rendes havi jelentéseket s azokkal kapcsolatos ügydarabokat intézte el a bizottság. A közegészségügyi állapot a mult hóban kedvező volt, a mennyiben a megbetegedések száma az előző hónaphoz viszonyitva csökkent s a heveny fertőző és ragályos megbetegedések is kisebb számban fordultak elő s nagyobb kiterjedésü járványokat nem képeztek. Fertőző és ragályos megbetegedések összes száma 49 volt, vagy is 73-al kevesebb, mint az előző hónapokban. Ezek közül meghalt 5 egyén. Az állami egyenes adók és hadmentességi dijakból szeptember hóban az összes tartozás 4 millió 450 475.25 K, volt, a melyből befolyt kétmillió 885.517.67 kor., igy hátralékul 1.564,957.59 kor maradt. Ez a mult év hasonlo időszakában 49,986.44 kedvezőtlenebb. A hátralék ezuttal emelkedett. A hadmentességi dijakból összes tartozás volt 39.317.31 korona, ebből befolyt szeptemberben 21,494.31 korona korona, a hatralék tehát tizenhétmillió 822,96 korona, mely a mult év hasonló időszakánál 7,895 korona 74 fillérrel kedvezőbb. Törlésbe hozatott adóban és hadmentességi dijakban 90,179.87 orsz. beteg. pótadóba 2 973.24 korona.

— **Házavató ünnepély.** A körmendi katolikus legényegyesület mult vasárnap folyó hó 5 én házavató ünnepélyt tartott. A ház megáldását gróf *Mikes* János megyéspüspök végezte. Este fél 8 órakor mükedvelő szinelőadás, utána zártkörü táncmulatság volt.

— **Tolvaj cigányok.** Gombkötő János és Horváth János dozmati lakósok a házon kivül munkával voltak elfoglalva. Ezt a kedvező alkalmat használta ki néhány cigány: Horváth Agnes rábabogyoszlói, Kolompár Borbála és Róza vépi, Vajda Aranka és Lakatos Jozsef pecöli kóbor cigányok és betörtek a két gazdátlanul álló házba. Gombkötőéktől egy zsák fosztatlan ludtollat, néhány darab fehérnemüt, Horváth-ktol pedig 70 drb. tyuktojást vittek el. A csendőrség azonban csakhamar nyakon csipte a betörőket s átadta őket a járásbiróságnak.

— **A vonat elé ugrott.** A kőszeg—soproni vonalon a vonat elé vetette magát egy csendőr. A vonat halálra gázolta. Kilétét eddig nem sikerült megállapitani.

— **Szüret.** A sághegyi szüretet befejezték, eleg silány eredménnyel. Egyeseknek jó szürete volt, általánosan azonban silány az eredmény. A must minőségileg sokkal jobb, mint tavaly.

— **A kertai állomás.** A kertai uj vasut állomás, melyről már volt szó lapunkban, még mindig nem készült el, a mely eléggé jelemzi a máv. kezelését. Folyó évi május hó óta épitik a kertai állomást s még mindig dolgoznak rajta. Az állomási épület és a raktár helyiség oly nagy terjedelmü, hogy 30 nap lefolyása alatt négy kőmives fütyöles mellett, napi 8 órai munkaidővel felépitheti és az állomás készül immár hat hónapja. Hja, 70 ezer koronán felül kerül, valahogy csak ki kell mutatni, hogy mily hosszu időn át készült. Ez az épitkezés nem más, mint igazi pénzpocsékolás. Egyébiránt ugy halljuk, hogy ezt a borsos áron készülő állomást november hó elsején átadják a forgalomnak. Annak idején majd kimeritően foglalkozunk még a kertai állomással.

— **A szombathelyi** mult vasárnapi repülőnap fiaskóval végződött. A versenyen nem jelentek meg az összes aviatikusok s a kik megjelentek, azok is készületlenül álltak ki a versenytérre. Gépeiket nem készitették el s órák teltek el, a mig feltudtak repülni. A közönség csalódva távozott a repülőversenyről. A repülőverseny lefolyása a következő volt:

Először Wittmann Viktor repült fel és megnyerte a gyorsasági dijat. 1500 koronát.

Ugyanez a pilóta másodizben utast vitt magával, de lezuhantak s a gép összetört. A repülőknek semmi bajuk sem lett.

Lányi hadnagy is felrepült kétszer „Az Est" nevü biplánján, de alacsonyan mozgott. Hatszáz koronát kapott azért, mert eljött.

A nap hőse Dobos István, a ki négyszer is felszállt és magasan keringve gyönyörü repülést végzett. A közönség erősen éltette a kit kétezer koronával jutalmazták meg.

— **Egy gépgyár válsága.** Szombathelyen az egykori országszerte ismert Mayer féte gépgyar, a mely néhány évvel ezelőtt „Magyar Motor és gépgyár részvénytársaság" cimmel alakult át, válságos helyzetbe került. A gépgyár a mostoha gazdasági viszonyok miatt fizetési zavarokkal küzd. A gépgyár tartozása meghaladja a 3 millió koronát. A hitelezők értekezletre jönnek össze, hogy a gépgyár valóságos helyzetét megbeszéljék. Megyénk régi gépgyarának válságában azt hisszük része van a szakavatatlan vezetésnek is a kereskedelmi teret illetőleg. A részvénytársaságok élén rendszerint olyan emberek fungálnak, a kiknek halavány fogalmuk sincsen egy nagy vállalat vezetéséhez. Zsebre vagják a nagy fizetést, de semmihez nem értenek.

— **Vasutak megnyitása.** A zalalövő—zalaegerszegi vasut müttanrendőri bejárása okt 7-én volt, a vonalat átadták a forgalomnak. Az uj vasuton négy vonatpár közlekedik és pedig Zalalövőről indul reggel 5 óra 50 perckor, délelőtt 10 óra 15 perckor delután 3 óra 14 perckor és 7 óra 22 perckor Zalaegerszegről indul reggel 3 óra 55 perckor. délelőtt 8 óra 45 perckor, délután 12 óra 40 perckor. — A vonat hossza 25 kilómeter és a vonat menetideje átlag egy óra. Mindegyik vonatnak csatlakozása van a körmend—muraszombati vonatokkal. — A zalabér—sárvár—bükk—kőszegi helyiérdekü vasut sárvár—bükki vonalrészének személyforgalma folyó évi szeptember 28 án teherforgalma pedig szeptember hó 29-én adatott át a közforgalomnak.

— **Az idén nem szállitják le a kamatlábat.** A magyar kincstári utalványok ügyében tanácskozásra jöttek össze a bécsi, budapesti és berlini bankok képviselői, a kik ez alkalommal eszmecserét folytattak a pénzviszonyok várható alakulásáról is A vezető pénzemberek pedig közöltek egymással nézeteiket és megfigyeléseiket és ezeknek eredménye az, hogy ha bizonyos enyhülés remélhető is meg ennek az esztendőnek folyamán, arra aligha lehet szamitani, hogy a német birodalmi Bank és az Osztrák-Magyar Bank még ebben az évben leszállitsa a hivatalos kamatlábat. A tünetek általaba arra vallanak, hogy elérkeztünk a pénzdrágaság és a pénzszükség végső határához és most már okvetlenül elkövetkezik a fordulat a kedvezőbb viszonyok felé. Azonban a Becsben összegyült vezető intézetek képviselőinek nézete szerint a javulás a jövő év eleje előtt aligha fog olyan formában mutatkozni, hogy nagyobb pénzbőséggel, alacsonyabb kamatlábbal szamolhassunk.

— **A bankjegyek előállitásának költsége.** Pár nap előtt kerültek forgalomba az uj huszkoronás bankjegyek. A külsejük müvészi szempontból gyengének mondható, de a jegybank vezetősége meg van velük elégedve és azt reméli, hogy hamisitások sokkal nehezebben fog menni, mint a régi huszkoronásoké. Tudvalevő, hogy az uj bankjegykibocsátásoknak mindig az az oka, hogy a régebben forgalomban levő bankjegyeket már nagyon erősen hamisitják. Az uj bankjegyek kibocsátása sok pézbe kerül a jegybanknak. Ezeket a mostani huszkoronás bankjegyeket meg januárba kezdték nyomtatni és az a körülmény, hogy csak most lettek készen vele, szintén a mellett szól, hogy az uj bankjegy-kibocsátás a velejáró elővigyázatos és intenziv munkát igénylő kontrollal kapcsolatban, sok pénzbe kerül. Az átlagos előállitási költsége egy ezerkoronás bankjegynek 9 42 a százkoronásé 9·02, a huszkoronásé 6 8, a tizkoronáse 4·7 fillér. Ezek az összegek persze csekélynek látszanak a bankjegyek értékéhez képest. De ha tekintetbe veszük a forgalomban levő bankjegyek óriási mennyiségét es azt a körülményt, hogy a tizkoronás bankjegyek aránylag husz hónapon át vannak forgalomban, — mire elrongyolódnak és bevonásuk után ujjal kell pótolni őket — könnyen meg lehet állapitani, hogy a jegybank kiadási tételeiben igen nagy összeggel szerepelnek minden esztendőben a bankjegyek teknikai előállitásának költségei.

— **Az iskolák a gyermekszanatóriumért.** A beteg gyermekről valo gondoskodas fontos ügyét szolgálja a Zichy János gróf kormányzata alatt Zsófia Gyermekszanatórium Egyesület, a mely az áldásosan müködő Balatonalmádi Zsófia Gyermekszanatóriumot ez évben egy ujabb pavilonnal is kibővitette és benne a szenvedő szegeny iskolaköteles gyermekek ápolását teljesen ingyen nagy áldozatkészséggel végezni. — De az első magyar gyermekszanatórium csak elenyésző kis töredéket képes az ápolásra szorulóknak befogadni, miért is állam és társadalom együttes áldozatkészségével szervezi most a Gyermekszanatórium Egyesület a Rózsadomb egy szép fekvésü nagy telkén Bókay Jánosnak a gyermekgyógyászat hirneves tanarjának programja szerint Zsófia központi gyüjtőgyermekkórházat.

Ezen magasztos feladat erdekében fordul most a gyermekszanatorium kormányzósága segitségért a nemzet mindig hü és önzetlen munkásaihoz: a nemzet oktatóihoz.

Jankovich Béla vallas és közöktatásügyi miniszter ugyanis, a ki tarcaja terhére a tervet szintén messzemenőleg támogatja, most minthogy a gyermekek egészségügyenek felkarolása olyan feladat, a melynek megoldására az államnak és a társadalomnak karöltve kell fáradoznia és minthogy a szegénysorsu beteg gyermekek felsegitésének ügye a tanulóifjusag lelkületéhez is legközelebb all, engedelyt adott arra, hogy a tanulóifjuság a gyermekszanatórium érdekében gyüjtést eszközölhessen.

Ezuton is azzal a kérelemmel fordul a Gyermekszanatórium kormányzósága a közönséghez és föleg a tanulóifjusághoz, hogy néhány fillerrel a központi Zsófia gyermekkórház létesitéséhez is hozzájáruljanak. — A gyüjtött összeg feltüntetésére szolgalo iveket a tanintézetek tanarai és tanitóitól lehet átvenni és ugyancsak az iskolákhoz kell a begyüjtött összeget atszolgáltatni. Minden fillér, melylyel a gyermekszanatóriumot szolgálja, örömet es áldást fog fakasztani, mert nincs a vilagon irgalmasság szebb és meghatóbb, mint a mely szegény beteg gyermekek ágya fölé hajlik!

Felhérjuk tehát a tanulóifjuságot, hogy a legmelegebb érdeklődéssel támogassák a Gyermekszanatórium vezetőinek törekvését, hogy a gyermekszanatórium gyüjtése minél eredményesebb legyen! hogy a magyar gyermekvédelem legujabb vára, a Zsófia Köponti Gyermekkórház is megépülhessen.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Orvosok, tanárok, hivatalnokok véleménye a SIROLIN „Roche"-ról

tüdőbajoknál:

Dr. E. P. alorvos, Pr.-ben.

F. H. tanitó, Fr. a. D.

A Sirolin »Roche« hatásával meg vagyunk elégedve és mindenkinek ajánlani fogjuk, akinek lélegzési baja van.

K. L. tanár, St.-ben.

O. E. elöljáró, T. a. M.

A Sirolin »Roche« pompas izü, étvágygerjesztő, enyhiti a köhögést, hurutot és hörghurutot, erősiti a tüdőt és influenza esetén jótékony hatása van az egész szervezetre. A Sirolin »Roche« minden gyógytárban kapható.

LEGSZEBB

vágott és cserépvirágok

: mindenkor kaphatók :

KOSZORUK

alkalmi csokrok a legizlésesebben, olcsó arban azonnal készülnek

BERECZ LAJOS

kereskedelmi kertészetében

CZELLDÖMÖLKÖN.

Virágüzlet: Kossuth Lajos-utca

Kertészeti telep: Sági-ut

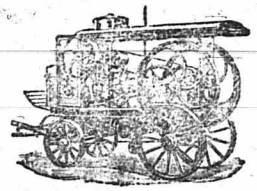

Gépjavitó és kovácsmühely.

Tisztelettel hozzuk a n. é. közönség b. tudomására, hogy Czelldömölkön a Gyár-utcában (Kórházkert mellett) saját telkünkön épült uj mühelyünkben

mezőgazdasági gépjavitó és kovács-mühelyt

rendeztünk be.

Elvállaljuk gőzgépek, benzinmotorok, cséplőgépek, vetőgépek, járgányok, szivattyuk stb. szakszerü javitását.

Mindennemü kovácsmunkakat, lóvasalást a legpontosabban teljesitünk. Szives pártfogást kérve,

kiváló tisztelettel

Varga Testvérek, gépészek.

A legjobb

fémszálas egők

különféle gyertyafényig a celldömölki villamos telepen legolcsóbban beszerezhetők. 50 gyertyafényig, világos körte alaku, darabonként Kor. 1·30. a homalyos egők 10 fillerrel drágabbak.

Kollarit- bőrlemez.

kaucsuk-kompozitióval bevont ruganyos, viharbiztos és időtálló szagtalan fedéllemez. A jelenkor legjobb fedéllemeze.

Végtelenül tartós.

Régi zsindelytetők átfedesére kiválóan alkalmas. — Sem mázolni, sem mészlével bekenni nem kell.

Kapható Celldömölkön: HOFFMANN MIKSA fakereskedőnél.

Hirdeteseket jutányos áron vesz fel a kiadóhivatal.

2863|1913 tkv. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A celldömölki kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhirré teszi, hogy Wendler Mátyás celldömölki lakosnak végrehajtási árverés joghatályával biró önkéntes árverési ügyben a celldömölki kir. járásbiróság területén levő Celldömölk község határában fekvő s a nemesdömölki 247. sz. tjkvben Wendler Mátyás tulajdonaul felvett † 5 sor 145/181 hrsz. 12 hézszám udvarral és kerttel, feljaróval biró kázas ingatlanra 3190 K és † 6 sor 246/281 hrsz. a feljáróban levő szántóföld ingatlanra 550 K kikiáltási árban az ujabb árverést a tkvi hatóság Wendler Ferencné szül. Tompa Rozália celleömölki lakos étöajávlata következtében az 1908 XLI. tc. 27. § a értelmében elrendelte és hogy a lentebb megjelölt ingatlanok az **1913. évi október hó 25-ik napján d. e. 9 órakor** a telekkönyvi hatóság hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árveresen eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881 évi LX tc. 42 §-ában felvett árfolyammal számitott és az 1881 évi november 1-én 3333 sz. a. kelt ig. min. rendelet 8 §-ában jelölt óvadékképes értékpapirban a birói kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881 évi LX tc. 170 § értelmében bánatpénzének a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervenyt átszolgáltatni.

Celldömölk 1913 évi szeptember 12-én.

A kir járásbiróság, mint tkvi hatóság.

HUSSY SÁNDOR dr. sk. kir. jbiró

A kiadvány hiteléül:

HRABOVSZKY kir. telekkönyvvezető

Valóban!

„Zurfurlin"

Nagyszerüen használ mint utolérhetlen „Rovar-irtó"

DEVECSER: *Böhm József, Kollin Adolf, Mautner Zsigmond, Rósenberg.* AJKA: *Lázár Anta Schlesinger Pál, Nay Pál, Kollin Mór.* JANOSHAZA: *Kohn J. Fiai, Jánoshází Fogyasztási Szövetkezet, Stzer Samu utóda Singer Sándor.* CZELLDÖMÖLK: *Lendler Samu, Gayer Gynla, Horler János, Hercfeld Mór.* SÜMEG: *Márkus Slamon Fia, Beretzky Gyula.*

Nyomatott a kiadótulajdonos „Vörösmarty"-könyvnyomda és hirlapkiadó vállalat gyorsajtóján Devecserben 1913